

ALBERT BRUYLANTS

(1915 - 1990)

Albert Bruylants wordt geboren te Brussel- Sint Gillis op 22 augustus 1915 als oudste zoon van professor Pierre Bruylants (1885 – 1950). Na lagere en middelbare studies in Leuven en Godinne behaalt hij de graad van doctor in de Wetenschappen aan de Leuvense Universiteit in 1938 na aanvullende studies aan de Universiteit van Groningen. Hij wordt benoemd tot aspirant van het NFWO in 1941.

Gewetensvol professor

In 1942 neemt hij de leeropdracht van de cursus Algemene Scheikunde in de kandidaturen over van zijn vader. Later zal hij nog de lessen van Organische Chemie in de licenties er bij nemen. Hij wordt benoemd tot gewoon hoogleraar in 1946 eerst in Leuven, daarna in Louvain-la-Neuve.

Weldra staat hij bekend voor zijn duidelijk en didactisch onderricht : precieze en fijnzinnige woordkeuze, bedachtzaam enthousiasme, gestrengheid gepaard met een fundamentele sympathie en luisterbereidheid, met vastberaden gezag en scherpzinnig doorzicht. Zijn cursus “*Algemene Scheikunde*”, opgesteld samen met J. Verhulst en J.C. Jungers en al gauw vertaald in het Spaans, bouwt verder op de principes van zijn voorganger Pierre Bruylants in diens “*Traité de Chimie Élémentaire*” van 1920. Honderden studenten wetenschappen, geneeskunde, apothekers, ingenieurs zijn er door gevormd.

Wetenschappelijke duizendpoot

Zijn voorliefde gaat uit naar de organische chemie (bijna 300 publicaties) die hij aanvult met een nieuwe richting : de fysische organische scheikunde. Hij is geboeid door de relatie tussen structuur en reactiviteit die hij bestudeert met de chemische kinetica. Vandaar zijn vele contacten met collega J.C. Jungers. Ook de geometrische structuren en isomerie houden hem erg bezig (vb. onverzadigde amiden). Zijn eerste publicatie (1939) handelt immers over “*Structure stérique des stérols*”. Reactiemechanismen achterhalen door bestudering van homologe reeksen is een ander interessegebied, evenals hydrolyse der aminen, reacties van nitrilen, condensatie van de carbonylfunctie met methyleenderivaten en chlorering.

Ambassadeur van de Belgische wetenschap

Hij is lid van talrijke wetenschappelijke comités in België en daarbuiten, o.a. Koninklijke Academie van België, Nationale Raad voor Wetenschapsbeleid, voorzitter 4e commissie NFWO gedurende 15 jaar, lid American Chemical Society, nationaal afgevaardigde bij IUPAC, enz.

Vele binnenlandse en buitenlandse onderscheidingen vallen hem te beurt : Empain-prijs, doctor honoris causa Universiteiten van Rennes en Aix-Marseille, titularis Lavoisier-medaille, gastprofessor Universiteiten Parijs en Montpellier, lid Europese Academie voor Wetenschappen, Kunsten en Letteren (UNESCO), erelid Société de Chimie de France, enz.

Historicus en politicus

Zijn rijke familiegeschiedenis (zie zijn artikel "*Gustave Bruylants, Fernand Ranwez et leur école de pharmacie à l'Université de Louvain (1875 – 1925)*") ligt ongetwijfeld aan de basis van zijn belangstelling voor de geschiedenis van de scheikunde en van de wetenschappen in het algemeen. Getuige zijn de vele artikels die hij hierover schrijft.: "*Esquisse de l'histoire de la chimie en Belgique pendant le XIXe et le début du XXe siècle*" (1968), zijn "*Hommage à Victor Grignard*" (1971) en "*Cet autre bicentenaire : le "Traité de chimie" de Lavoisier*", "*Esquisse historique de la chimie organique pure et appliquée*", een biografie over Louis Henry en Adolphe Van Tiggelen, enz.

Hij was ook lid van vele verenigingen die zich bezighielden met de geschiedenis van de wetenschappen, o.a. Comité Lavoisier de l'Institut de France, Liebig's Museum Giessen.. Maar ook de Napoleontische periode beschrijft hij graag : "*Waterloo 1815. L'Europe face à Napoléon*" (1990).

In de nasleep van de eerste schoolstrijd in België (1949-1952) stelt Albert Bruylants zich kandidaat voor de gemeenteraadsverkiezingen van 1952 op de CVP-lijst. Hij wordt burgemeester van Winksele van 1953 tot 1958.

In zijn laatste les ter gelegenheid van zijn emeritaat op 25 september 1984 kleurde hij de vloeistoffen in drie bekers eerst met de kleuren van de Belgische vlag, daarna met de kleuren waaruit de toehoorders zelf de vlaggen van de andere Europese lidstaten mentaal konden samenstellen.

Hij overlijdt te Winksele op 12 juli 1990.

Paul Balduck
27 april 2009